

2008 06 27

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Skyddet av Levande skogar 2007:14

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva har fått möjlighet att yttra sig över rapporten *Skyddet av levande skogar*, 2007:14. Vi är tacksamma för detta och för att vi fått anstånd med svar till den 28 juni.

Inledningsvis anser vi att rapporten har stora förtjänster och att det är lovvärt att man utreder miljö kvalitetsmålen. Vi stödjer i stort de förslag som rapporten lägger fram.

Men, vi upplever att rapporten i alltför hög grad fokuserar på arealer och antal hektar som förts över från produktionsskogsbruket till naturvården. Detta medför att analyser och slutsatser blir begränsade och att man missar möjligheten till större lösningar.

Dagens diskussion om klimatförändringar innehåller en ökad medvetenhet om den biologiska mångfaldens betydelse för att stärka ekologisk resiliens. Biologisk mångfald blir med detta resonemang en av de viktiga faktorerna för att vi ska kunna motstå klimatchocker. Ekologisk resiliens är också en del av den samhälleliga resiliensen och den måste samverka med den sociala resiliensen. Därför blir resonemang om biologisk mångfald begränsade, om man inte ser på de sociala miljöer där man önskar stärka mångfalden. Lokalt engagemang och lokal kunskap är med andra ord väsentliga aspekter som rapporten missar.

Vår organisation, Hela Sverige ska leva, har kontinuerlig kontakt med lokalbefolkningen runt om på Sveriges landsbygd. Vi får därför ett lite annat perspektiv än det som återspeglas i rapporten *Skyddet av levande skogar*. Det medför också att vi ser andra kompletterande lösningar.

Bygg på lokalt engagemang och lokal kunskap

Alltför snävt fokus på markägare

Stora arealer i Sverige täcks av skogar som ägs och förvaltas av staten eller stora skogsbolag. I stort sett överallt i dessa områden finns människor som har stor kunskap och stor vilja att bidra till att miljö kvalitetsmålet "Levande skogar" ska uppfyllas.

De är inte markägare och har därför inte behandlats i rapporten trots att de utgör en viktig resurs för att stärka och behålla levande skogar.

I våra kontakter stöter vi ständigt på människor på landsbygden som med förvåning undrar varför de statliga skogsförvaltarna (Sveaskog) eller för den delen också länsstyrelserna i sin skötsel av naturreservat inte bättre lyckas bevara naturvärdena. Platser som är viktiga för flora och fauna förstörs.

Och man påtalar om och om igen att länsstyrelser och Sveaskog helt enkelt inte har den nödvändiga platskunskapen.

Centralt perspektiv begränsar tänkta lösningar

Rapporten är skriven utifrån ett centralt perspektiv där författaren synes sitta i Stockholm och där man centralt förhandlar om hur olika delar av landsbygden ska behandlas; en del för produktion och en del för naturvård. Detta tydliggör bristen på analyser som tar hänsyn till de lokala krafter som finns på landsbygden och som skulle kunna bidra till att stärka måluppfyllelsen.

Lösningen finns i att samverka med lokalbefolkningen och deras organisationer

Hela Sverige ska leva är en organisation med omkring 4 500 lokala grupper. De är spridda över hela landet och väldigt många finns i nära anslutning till just de skogar som denna rapport behandlar. Samverkan med dessa människor och grupper utgör en möjlighet som man inte kan bortse från i ett försök att skapa levande skogar.

Certifieringssystemen har hittills inte visat sig vara någon lösning för hur man drar nytta av lokal kunskap och engagemang. Systemen har inte lyckats skapa förutsättningar för en dialog med lokalbefolkningarna. Det samråd som man eftersträvat har inte blivit av och den lokalspecifika kunskapen kommer följaktligen oftast inte till nytta för uppfyllelse av miljömålen.

Ansvaret och uppgiften ligger alltså kvar hos myndigheten. Med enkla medel skulle man lätt kunna skapa situationer som leder till en dialog och samverkan som bidrar till att målen uppfylls. Olika former av **lokal samförvaltning** lyfts alltmer fram som sätt att engagera lokalbefolkningen och deras lokala kunskaper.

Vidga de egna myndigheternas kunskaper

Kunskap om dialog och samverkan

Rapporten talar om frivillig avsättning och att man bör arbeta mer med information till markägare för att uppnå detta.

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att under år 2007 ta fram ett kompetensutvecklingsprogram om dialog, lokal delaktighet, lokal förvaltning och konfliktlösningsmekanismer. Detta är mycket lovvärt och kommer troligen att bidra positivt till att lokala grupperns engagemang och kunskap kommer naturvården och levande skogar till nytta på ett bättre sätt. Vi anser att dessa utbildningar är lika viktiga för Skogsstyrelsens personal.

Kunskap om syfte med biologisk mångfald

Vi ser idag en ökad insikt om att biologisk mångfald inte bara handlar om att skydda hotade arter utan att den kanske i ännu större grad utgör ett skydd för den samlade ekologiska resiliensen inför klimatförändringarna.

Medvetenheten om denna viktiga roll som biologisk mångfald har, verkar inte ännu finnas hos myndigheterna. Det är mycket viktigt att de tar till sig denna insikt så att de kan informera och samtala om detta. I kontakter med lokalbefolkning och lokala markägare kommer de att möta stor förståelse och ett starkt stöd.

Karl-Erik Nilsson

Ordförande Hela Sverige ska leva